

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у октобру 2016. године

1. Потрошачке цене су, након снижења у претходном месецу, у октобру ове године повећане за 0,7%¹). Остварени интензитет раста у овом месецу је, после августовског (0,9%), највећи у овој години (јануар 0,6%, април 0,4%, мај и јун по 0,1%). Имајући у виду да су снижења цена извршена у периоду фебруар-март, јулу и септембру, која су у знатној мери неутралисала реализована повећања цена, може се констатовати да је у протеклом периоду ове године остварена стабилност цена. Наиме, да није било снижења цена, инфлација би у овом периоду била око доње границе циљане инфлације за 2016. године, односно била би за око половину већа него што је реализована (1,8%).

На октобарско повећање цена *највећи утицај* су имале више цене свежег поврћа, електричне енергије за домаћинство и туристичких пакет аранжмана, које су повећане за 6,7%, 3,8% и 14%, респективно посматрано.

Инфлација мерена укупним текућим растом потрошачких цена, у октобру ове у односу на децембар претходне године, је износила 1,8% %, а међугодишњим (октобар ове у односу на октобар претходне године) 1,5%.

Наиме, остварена инфлација у овој години је, у поређењу са истим периодима претходних девет година, на нивоу прошлогодишње, што се види из наредне табеле:

¹ Саопштење РЗС број 298 од 14.11.2016. године.

- у % -

Година	Остварени раст	
	октобар т.г. децембар п.г.	октобар т.г. октобар п.г.
2007.	8,2	8,9
2008.	9,4	12,3
2009.	6,0	5,2
2010.	8,3	8,9
2011.	6,8	8,7
2012.	12,7	12,9
2013.	2,6	2,2
2014.	2,2	1,8
2015.	1,8	1,4
2016.	1,8	1,5

2. Посматрано по **основним групама**, октобарско повећање цена је са око четири петине одређено повећањем цена хране и безалкохолних пића, које су повећане незнатно испод општег раста (0,6%), затим стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива и рекреације и културе, које су натпросечно повећане (1,5% и 2,6%).

Натпросечно су повећане и цене одеће и обуће (1,1%), али са знатно мањим дејством на општи раст цена.

Испод општег раста су повећане цене образовања (0,6%), намештаја, покућства и текућег одржавања (0,4%), транспорта (0,4%) и ресторана и хотела (0,3%).

Непромењени ниво цена је евидентиран код алкохолних пића и дувана, здравства и комуникација, а незнатно снижење од 0,1% код остале робе и услуга.

Цене хране и безалкохолних пића су повећане по основу непрерађене хране чије су цене повећане за 1,8%, док су цене прерађене хране остале на непромењеном нивоу. У оквиру непрерађене хране, тј. производа «зелене пијаце» раст цена је евидентиран код

поврћа (6,7%) и конзумних јаја (1,8%), а снижење од 4,3% код воћа, док су цене меса остале на непромењеном нивоу.

3. Значајан раст цена, који се кретао у распону од 0,8% до 14%, евидентиран је код: рибе, поврћа, шећера, џема, меда и чоколаде, вина, одевних предмета, обуће, материјала за одржавање и поправку станова, електричне енергије за домаћинство, чврстих горива, намештаја и опреме за домаћинство, поправке апарата за домаћинство, производа за одржавање стана, бицикала, медија за снимање слике и звука, осталих важних предмета за рекреацију и културу, канцеларијског материјала, пакет аранжмана, услуга смештаја и осталих услуга. Учешће ових група у индексу потрошачких цена износи око 25,5%.

4. У октобру ове године у оквиру контролисаних и регулисаних цена, кориговане су следеће цене:

4.1. Влада је почетком октобра донела **Одлуку о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини** („Сл. гласник РС“, бр. 84/16). Доношењем ове одлуке створени су услови да се на тржиште Републике Србије пусте у промет 38 нових лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт, чиме би се повећала конкуренција произвођача лекова, укупна понуда и снабдевеност тржишта. Извршене су измене података из дозволе за лек, у складу са варијацијама које је прихватила Агенција, и кориговане цене за 32 лека и то: повећање цена за 14 лекова и снижење цена за 18 лекова. Такође је извршено брисање 11 лекова из Списка цена лекова. За нове лекове, који су добили дозволу за стављање у промет од Агенције, предложене цене не утичу на инфлацију, јер се по први пут формирају и нису обухваћене индексом потрошачких цена. Полазећи од предложених корекција цена по појединачним лековима који се издају на рецепт и листе лекова које статистика снима у оквиру индекса потрошачких цена, идентификован је само један лек (Analgin, таблета 10x500mg, произвођача Алкалоид А.Д.-Македонија) за који се процењује да би повећање цене од 23,4% могло у четвртном кварталу 2016. године да утиче на општи раст потрошачких цена са око 0,02 процентна поена.

4.2. Такође, Влада је почетком октобра ове године дала сагласност на **Одлуку о цени услуга у Јавном предузећу „Скијалишта Србије“** („Сл. гласник РС“, бр. 84/16). Просечно повећање на нивоу предузећа износи око 3,7% (Копоник 5%, Стара планина 3%, Торник 3%), при чему је са око 0,5% опредељено значајним растом цена појединих услуга летњег садржаја (изнајмљивање бицикала и картова, возња бобом на шинама - 3 возње и пакет за забавни парк -осим тјубинга + зиплине). Општи раст цена на нивоу предузећа је изведен на бази учешћа у укупно продатим картама, где карте са предложеним повећањем цена у распону од 1 до 4% износи 13,85%, затим карте са предложеним повећањем цена изнад 4% учествују у укупно продатим картама са 17,06%, док је највећи обухват карата чије су цене задржане на постојећем нивоу (69,09%).

4.3. **Цене комунално стамбених услуга** за домаћинства у Републици у октобру 2016. године задржане су на нивоу из претходног месеца, изузимајући цену централног грејања за домаћинства која је смањена за 0,4%. У истом месецу цена грејања мерено према м² смањена је, такође, за 0,4%, док је цена грејања мерено према утрошку остала непромењена. Оваква кретања су ефекат смањења цене грејања мерено према м² у два града, и то Ужицу за 2,6% и Зајечару за 6,3%.

Цене јавног градског превоза нису кориговане у истом месецу, изузимајући снижење цене претплатне месечне карте у Сремској Митровици за 4,5 %, које се није одразило на просечан ниво те цене у Републици. С тим у вези, потребно је имати у виду да је цена претплатне месечне карте у истом граду од почетка године мењана неколико пута, као и да је у извештајном месецу практично враћена на ниво из априла, односно јула ове године. При том, цена претплатне месечне карте у Сремској Митровици у октобру ове године, у односу на децембар 2015. године, снижена је за 4,5%.

*
* *

У комуналној делатности - **погребне услуге**, у оквиру које се од ове године прати једино цена штампања парте (умрлице са сликом) у погребном предузећу, комад, у извештајном месецу регистровано је изнадпросечно повећање од 1,8%.

4.4. Савет Агенције за енергетику је на седници одржаној 31. августа 2016. године дао сагласност на одлуку ЈП „Електропривреда Србије“ о ценама електричне енергије за снабдевање домаћинстава и малих купаца који имају право да електричну енергију набављају по регулисаним ценама.

Просечно повећање цена за све купце са правом на регулисану цену је 3,8%. После ове промене, просечна цена за сва домаћинства, без пореза, акцизе и накнаде за обновљиве изворе енергије, износи 6,6 дин/kWh. Нове цене се примењују од 1. октобра 2016. године.

Промена регулисане цене снабдевања је углавном последица признате више цене по којој ЈП ЕПС набавља електричну енергију за снабдевање домаћинстава и малих купаца. Набавна, односно великопродајна цена, по Закону о енергетици, одређује се на основу кретања на тржишту и још увек је нижа од цена на релевантним берзама.

Цене коришћења преносне и дистрибутивне мреже нису мењане, већ ће се и даље примењивати цене на које је Агенција дала сагласност 2013, односно фебруара 2016. године.

5. Укупан текући раст потрошачких цена у октобру 2016. године у односу на децембар претходне године **износи 1,8%** и одређен је повећањем цена роба и услуга од 2% и 1,2%.

Највећи раст од 6,7% је евидентиран у групи рекреације и културе, на које се односи око петина опште стопе.

Нампросечно су повећане и цене алкохолних пића и дувана (3,1%), хране и безалкохолних пића (2,2%) и транспорта (1,9%), чије укупно дејство износи око две трећине, при чему су цене хране и безалкохолних пића, у посматраном периоду, имале највеће дејство (37,7%).

На *просечном нивоу* су цене здравства (1,8%), а незнатно *испод просека* је евидентиран раст цена ресторана и хотела (1,4%), а затим намештаја, покућства и текућег одржавања (0,9%), комуникација (0,9%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (0,8%) и образовања (0,8%).

Снижење цена је остварено код одеће и обуће (1,5%) и остале робе и услуга (0,1%).

6. Фискалном стратегијом Владе Републике Србије за 2016. годину са пројекцијама за 2017. и 2018. годину, пројектована инфлација за 2016. годину износи 3,5%, а циљана, утврђена *Меморандумом Народне банке Србије о циљаним стопама инфлације до 2016. године,* 4% са дозвољеним одступањем $\pm 1,5$ п.п. Процењени просечан месечни раст на основу пројектоване годишње инфлације би износио 0,3%.

Укупан текући раст у октобру ове године у односу на децембар претходне године је износио 1,8%, што би значило да би, при непромењеном интензитету у наредном периоду до краја године, инфлација у 2016. години била нешто испод доње границе циљане инфлације.

У октобру ове године просечан курс динара је у односу на септембар остао на непромењеном нивоу, док је у односу на децембар повећан за 1,2%. Наиме, курс динара се одржава на стабилном нивоу и месечне осцилације су незнатне (122,54 дин. у јануару, 122,88 дин. у фебруару, 123,13 дин. у марту, 122,81 дин. у априлу, 122,82 дин. у мају, 123,40 дин. у јуну, 123,35 дин. у јулу, 123,30 дин. у августу, 123,23 дин. у септембру и 123,18 дин. у октобру).

Промет у трговини на мало, у периоду јануар-септембар ове у односу на исти период претходне године бележи раст у текућим ценама од 7,1%, а у сталним од 8%². Раст промета, исказан у сталним ценама, је резултата повећања промета непрехрамбених производа осим моторног горива од 9,7%, хране, пића и дувана од 7,6% и моторног горива од 6,8%.

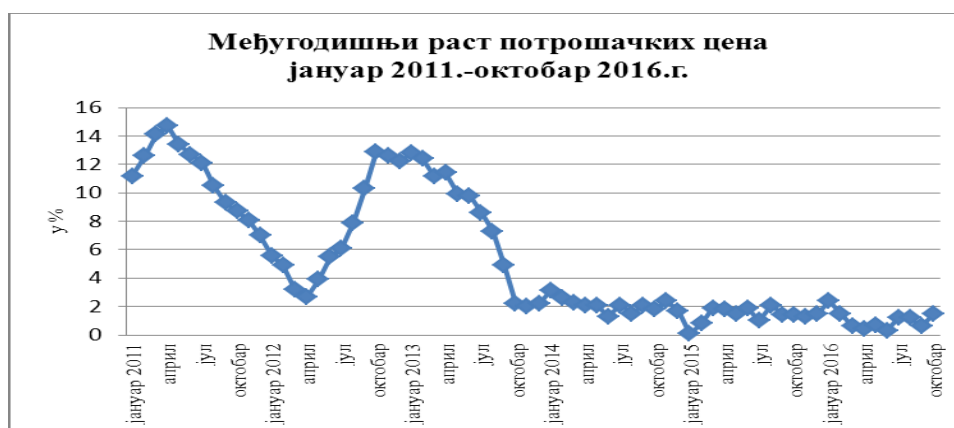
Просечна нето зарада без пореза и доприноса у септембру ове године³ је износила 46.558 динара и у периоду јануар-септембар ове у односу на исти период претходне године номинално је повећана за 3,8%, а реално за 2,8%. При томе, пензије су у периоду јануар-август ове у односу на исти период претходне године (последњи расположив податак Министарства финансија) реално повећане за 0,1%.

Регулисане цене⁴, на бази листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са Народном банком Србије, у августу ове године су повећане за 1,1%, по основу раста цена електричне енергије за домаћинство, док су цене осталих производа и услуга биле стабилне.

Цене базне инфлације (ЦПИ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) су, пре свега по основу виших цена енергије (1,7%), а затим услуга (0,6%) и индустријске робе широке потрошње (0,3%) повећане за 0,5%.⁵

Имајући претходно у виду, може се констатовати да је општи индекс потрошачких цена одређен повећањем цена хране и безалкохолних пића (0,6%) и производа и услуга који чине базну инфлацију (0,5%).

7. Међугодишњи раст инфлације у октобру ове у односу на октобар претходне године износи 1,5%, што је двоструко већи интензитет него претходног месеца. При томе цене роба су повећане за 1,5%, а услуга за 1,3%.

² Саопштење РЗС број 287 од 31.10.2016. године.

³ Саопштење РЗС бр. 281 од 25.10.2016. године

⁴ На бази података НБС прерачунато у Министарству.

⁵ Податак НБС: www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene, tabela 3.7.

Посматрано по групама производа и услуга, раст цена је евидентиран у свим групама осим код одеће и обуће, чије су цене снижене за 1,4%.

Највећи интензитет раста је остварен код рекреације и културе и алкохолних пића и дувана (6,4% и 6,2%), а затим код здравства (3,3%).

Испод просечан раст је забележен код комуникација (1,2%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (1,1%), ресторана и хотела (1%), образовања (0,9%), хране и безалкохолних пића (0,8%), намештаја, покућства и текућег одржавања стана (0,5%), транспорта (0,5%) и остале робе и услуга (0,1%).

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО ОКТОБРА 2016. ГОДИНЕ**

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0.5	0.5	4.8
фебруар	0.3	0.7	3.9
март	1.2	2.0	4.7
април	0.6	2.5	4.3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0.0	4.5	5.1
август	1.4	5.9	6.6
септембар	1.3	7.3	7.7
октобар	1.0	8.3	8.9
новембар	1.5	9.9	9.6
децембар	0.3	10.3	10.3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0.0	6.2	10.5
септембар	0.2	6.3	9.3
октобар	0.4	6.8	8.7
новембар	0.9	7.7	8.1
децембар	-0.7	7.0	7.0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА
Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6
август	0,4	2,5	7,3
септембар	0,0	2,5	4,9
октобар	0,2	2,6	2,2
новембар	-0,6	1,6	2
децембар	0,2	2,2	2,2
<i>2014. година</i>			
јануар	1,4	1,4	3,1
фебруар	0,1	1,5	2,6
март	-0,3	1,2	2,3
април	0,6	1,8	2,1
мај	0,1	1,8	2,1
јун	0,1	2,0	1,3
јул	-0,1	1,8	2,1
август	-0,2	1,7	1,5
септембар	0,7	2,3	2,1
октобар	-0,2	2,2	1,8
новембар	0,0	2,2	2,4
децембар	-0,4	1,7	1,7
<i>2015. година</i>			
јануар	-0,2	-0,2	0,1
фебруар	0,9	0,6	0,8
март	0,7	1,4	1,9
април	0,5	1,9	1,8
мај	-0,3	1,6	1,5
јун	0,5	2,1	1,9
јул	-0,9	1,1	1,0
август	0,9	2,1	2,1
септембар	0,0	2,0	1,4
октобар	-0,2	1,8	1,4
новембар	-0,1	1,7	1,3
децембар	-0,2	1,5	1,5

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
јануар	0,6	0,6	2,4
фебруар	-0,1	0,5	1,5
март	-0,1	0,4	0,6
април	0,4	0,8	0,4
мај	0,1	0,8	0,7
јун	0,1	0,9	0,3
јул	-0,1	0,8	1,2
август	0,9	1,7	1,2
септембар	-0,6	1,1	0,6
октобар	0,7	1,8	1,5

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

**ОСТВАРЕНО КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА**

- у % -

	Месечна стопа		Текући раст	
	Остварено кретање цена 10.2016. 09. 2016.	Структура оствареног кретања цена	Остварено кретање цена 10.2016. 12.2015.	Структура оствареног кретања цена
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	0,7	100,0	1,8	100,0
Храна и безалкохолна пића	0,6	29,1	2,2	37,7
Алкохолна пића и дуван	0,0	0,2	3,1	13,0
Одећа и обућа	1,1	6,9	-1,5	-3,9
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	1,5	29,4	0,8	6,2
Намештај, покућство, текуће одржавање	0,4	2,9	0,9	2,4
Здравство ⁶	0,0	-0,1	1,8	5,2
Транспорт	0,4	7,4	1,9	13,2
Комуникације	0,0	0,3	0,9	2,6
Рекреација и култура	2,6	22,0	6,7	21,2
Образовање	0,6	1,4	0,8	0,7
Ресторани и хотели	0,3	1,2	1,4	2,0
Остала роба и услуге	-0,1	-0,7	-0,1	-0,3

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

Београд, 25.11.2016. године

¹⁾ Структура месечног раста је изведена на бази дејства учешћа на општи индекс потрошачких цена у текућем месецу (10.2016./9.2016.).